

**Posudek na diplomovou práci Tomáše Nypla
na téma
„ Problematika oběti trestného činu v kriminologii“**

Rozsah diplomové práce: 65 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: 21. 12. 2017

1. Aktuálnost tématu:

Posuzovaná diplomová práce je věnována otázkám, které jsou zejména v posledních letech v popředí zaslouženého zájmu odborné veřejnosti. Zkoumání problematiky oběti trestného činu do značné míry souvisí se snahou o posílení jejího postavení v trestním řízení. Velký význam je však přikládán i potřebě podpory a ochrany obětí mimoprocesními prostředky, a to zvláště v případech obětí zvláště zranitelných, jimiž jsou například dětské oběti nebo oběti domácího násilí. Hlubší analýza kriminologických aspektů oběti trestného činu a odpovídajících právních instrumentů, které mají přispět k její účinnější ochraně a k náležitému zohlednění jejích oprávněných zájmů, je proto aktuální.

2. Náročnost tématu:

Zpracování tématu vyžaduje interdisciplinární přístup. Základním předpokladem je důkladné studium kriminologických, resp. viktimologických a soudně psychologických poznatků. Zároveň je nezbytné, aby diplomant byl patřičně obeznámena se současnou úrovní právního přístupu k oběti trestného činu, a to včetně aspektů mezinárodně právních. Se zřetelem k významné roli nestátních organizací při poskytování pomoci obětem trestných činů je žádoucí v práci zohlednit zkušenosti těchto organizací s aplikací příslušných právních předpisů.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cílem předložené práce je sumarizovat moderní viktimologické poznatky o obětech trestných činů a zároveň představit nejdůležitější aspekty právní úpravy, která se vztahuje k jejich ochraně a podpoře. Autor se přitom nespokojuje s pouhým popisem odpovídajících právních institutů, ale klade si za cíl přezkoumat jejich účinnosti při předcházení druhotné újmy a na tomto podkladě formulovat návrhy na jejich zdokonalení (viz blíže str. 7 a 63 práce). Tímto způsobem vymezený cíl práce považuji za vhodný, plně odpovídající společenské potřebě.

Práce je velmi přehledně uspořádána. Výklad je rozčleněn do šesti kapitol, úvodu a závěru a doplněn seznamem zkratk a seznamem použitých zdrojů. Jednotlivé kapitoly jsou navíc vnitřně podrobně členěny, což umožňuje snadnou orientaci v textu.

Práce vychází z promyšlené systematiky, zvolené v souladu s vytýčeným cílem práce. První kapitola je věnována rámcovému vymezení předmětu viktimologie a její pozice v systému věd, jakož i historickým souvislostem jejího vzniku. Druhá kapitola se zabývá problematikou typologie oběti, a v návaznosti na to otázkou disponovanosti jedince stát se obětí trestného činu, a to i opakovaně. Třetí kapitolu orientovanou na proces viktimizace uvozuje stručné pojednání o významu a limitech viktimologických výzkumů, poté jsou v ní probírány možné dopady trestného činu na oběť. Čtvrtá kapitola pojednává o sekundární viktimizaci a jejích hlavních původcích, z nichž autor akcentuje zejména necitlivý přístup médií a nevhodné zacházení s obětí ze strany orgánů činných v trestním řízení. Pátá kapitola mapuje vývoj právních nástrojů sloužících k ochraně obětí a podrobněji rozebírá a hodnotí současný právní stav. V poslední kapitole je věnována pozornost systému pomoci obětem poskytované jak organizačními složkami státu, tak nestátními organizacemi. Pojednání o této

problematice je doplněno praktickými zkušenostmi jedné z nestátních organizací s dosavadní aplikací zákona o obětech trestných činů. V závěru jsou pak shrnuty hlavní myšlenky, k nimž diplomant ve své práci dospěl.

Po metodologické stránce se práce opírá o studium širokého okruhu odborné literatury a některých internetových zdrojů. Práce s použitými prameny je pečlivá a odpovídá stanovené normě.

Práce má velmi dobrou úroveň. Kladně hodnotím především výběr rozebíraných otázek, akcentování nejnovějších viktimologických poznatků a hodnocení jejich vlivu na konkrétní formy pomoci obětem trestných činů. Za velmi zdařilý považuji zejména výklad o sekundární viktimizaci, v němž autor výstižnou formou rozebírá příčiny sekundárního zraňování obětí způsobené neetickým působením masmédií a nevhodným zacházením ze strany policistů a dalších orgánů činných v trestním řízení a zamýšlí se nad možnostmi předcházení těmto jevům. Ocenění zasluží i pojetí následujících dvou kapitol, v nichž se autor mimo jiné věnuje hodnocení poslední novely zákona o obětech trestných činů z hlediska praktických potřeb obětí.

Autor v práci prokázal schopnost samostatně pracovat s literárními zdroji a na podkladě jejich studia zaujímat vlastní stanoviska. Jeho závěry jsou patřičně odůvodněné a odpovídající současným společenským potřebám. Zejména je třeba souhlasit s názorem autora, že k odstranění většiny nedostatků v ochraně obětí není zapotřebí přistupovat cestou změny právní úpravy, ale je postačující patřičná osvěta, vzdělávání osob, které přicházejí do styku s oběťmi, případně tvorba metodických pokynů apod.

Práce je psána vyzrálým stylem a také po formální stránce je plně vyhovující.

4. Otázka k obhajobě:

Problémy spojené se zajištěním práva oběti být identifikována jako oběť a jako zvlášť zranitelná oběť.

5. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

6. Navržený kvalifikační stupeň: výborně

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.
vedoucí diplomové práce

V Praze dne 8. 1. 2018